

10. Hurmahenget voitetaan

Lutherin salaperäinen katoaminen herätti tyrmistystä kaikkialla Saksassa. Liikkui hurjia huhuja, ja monet uskoivat että hänet oli murhattu. Vallitsi suuri suru, ja monet sitoutuivat juhlallisella valalla kostamaan hänen kuolemansa.

Lutherin viholliset olivat riemuinneet hänen oletetusta kuolemastaan. Nyt he pelästyivät kuullessaan hänen joutuneen vangiksi. Eräs heistä sanoi: "Ainoa pelastuksemme on siinä, että sytytämme soihdut ja etsimme Lutheria kaikkialta maailmasta ja annamme hänet takaisin kansalle, joka vaatii häntä." 1 Uutinen siitä, että hän oli turvassa, joskin vankina, tyynnytti kansan, samalla kun hänen kirjoituksiaan luettiin innokkaammin kuin koskaan ennen. Kasvavat joukot ryhtyivät tukemaan Jumalan sanaa puolustaneen sankarillisen miehen asiaa.

Lutherin kylvämä siemen arasti kaikkialla. Hänen poissaolonsa teki sen, mitä hänen läsnäolonsa ei olisi voinut tehdä. Nyt kun heidän suuri johtajansa oli poissa, muut työntekijät ponnistelivat eteenpäin, jotta uljaasti aloitettu työ ei jäisi kesken.

Saatana pyrki nyt pettämään ja tuhoamaan kansan houkuttelemalla sitä hyväksymään väärän liikkeen oikean asemasta. Kuten ensimmäisellä vuosisadalla oli vääriä Kristuksia, niin kuudennellatoista vuosisadalla ilmaantui vääriä profeettoja.

Jotkut kuvittelivat saavansa erityisiä ilmestyksiä taivaasta ja väittivät Jumalan lähettäneen heidät

SUURI TAISTELU

viemään eteenpäin uskonpuhdistusta, jonka he julistivat Lutherin vain heikosti panneen alulle. Todellisuudessa he olivat tekemässä tyhjäksi Lutherin saavutuksia. He hylkäsivät uskonpuhdistuksen peruseriaatteen - että Jumalan sana on uskon ja elämän ainoa riittävä ohje. Tuon erehtymättömän mittapuun he korvasivat omilla epävarmoilla tunteillaan ja vaikutelmillaan.

Heihin liittyi muita kiihkomielisyyteen taipuvaisia henkilöitä. Näiden intoilijoiden toimet herättivät melkoista kohua. Luther oli saanut ihmiset tajuamaan uudistusten tarpeen, ja nyt näiden uusien "profeettojen" perusteettomat vaatimukset johtivat muutamia vilpittömiä ihmisiä harhaan.

Liikkeen johtajat esittivät vaatimuksiaan Melanchthonille: "Jumala on lähettänyt meidät opettamaan kansaa. Olemme olleet läheisessä yhteydessä Herraan. Tiedämme mitä tulee tapahtumaan. Sanalla sanoen olemme apostoleja ja profeettoja ja vetoamme tohtori Lutheriin."

Uskonpuhdistajat olivat hämmentyneitä. Melanchthon sanoi: "Näissä miehissä on todella erikoinen henki. Mutta mikä henki? - - Toisaalta meidän on varottava sammuttamasta Jumalan Henkeä, toisaalta taas katsottava, ettei Saatanan henki johda meitä harhaan."
"2

Uuden opin hedelmiä

Ihmiset tulivat välinpitämättömiksi Raamatun suhteen tai hylkäsivät sen kokonaan. Opiskelijat halveksivat kaikkia rajoituksia, keskeyttivät opintonsa ja poistuivat yliopistosta. Miehet, jotka pitivät itseään pätevinä jatkamaan ja valvomaan uskonpuhdistustyötä, onnistuivat vain saattamaan sen tuhon partaalle. Paavin kannattajat saivat takaisin itseluottamuksensa ja huudahtivat: "Vielä yksi taistelu, ja voitto on meidän. "

HURMAHENGET VOITETAAN

Kun Luther Wartburgissa kuuli mitä oli tapahtunut, hän sanoi syvästi huolestuneena: "Olen koko ajan odottanut, että Saatana lähettäisi meille tämän vitsauksen."³ Hän näki näiden "profeettojen" todellisen luonteen. Paavin ja keisarin vastustus ei ollut herättänyt hänessä näin suurta hämmennystä ja ahdistusta. Uskonpuhdistuksen pahimmat viholliset olivat nousseet sen ystäviksi tunnustautuvien joukosta kylvämään riitaa ja luomaan epäjärjestystä.

Jumalan Henki oli kannustanut Lutheria eteenpäin ja vienyt hänet pidemmälle kuin hän oli itse aikonut. Kuitenkin hän pelkäsi usein työnsä seurauksia: "Jos tietäisin oppini vahingoittavan jotakin ihmistä, yhtyi ainoaa ihmistä, kuinka alhaista ja tuntematonta hyvänsä -- mikä on mahdotonta, sillä se on itse evankeliumia - kuolisin mieluummin kymmenen kertaa kuin olisin peruuttamatta sitä."⁴

Myös Wittenberg oli joutumassa kiihkomielisyyden ja laittomuuden valtaan. Kaikkiällä Saksassa Lutherin viholliset lukivat sen hänen syykseen. Katkerana hän kysyi: "Voiko tämä olla suuren uskonpuhdistustyön loppu?" Kun hän jälleen paini Jumalan kanssa rukouksessa, rauha täytti hänen sydämensä. "Työ ei ole minun vaan sinun", hän sanoi. Silti hän päätti palata Wittenbergiin.

Luther oli julistettu valtionkiroukseen. Vihollisilla oli lupa riistää hänen henkensä, eivätkä ystävät saaneet tarjota hänelle suojaa. Mutta hän näki evankeliumin työn olevan vaarassa ja lähti Herran nimessä pelottomasti taistelemaan uskon puolesta. Vaaliruhtinaalle Luther kirjoitti: "Lähden Wittenbergiin hallitsijoita ja vaaliruhtinaita korkeamman suojassa. En aio pyytää Teidän Ylhäisyytenne apua, ja sen sijaan että anoisin suojelustanne, voisin pikemminkin suojella Teitä. - - Mikään miekka ei voi edistää tätä asiaa. Jumalan täytyy yksinään tehdä kaikki." Toisessa

SUURI TAISTELU

kirjeessä Luther lisäsi: "Olen valmis saamaan osakseni Teidän Ylhäisyytenne tyytymättömyyden ja koko maailman vihan. Eivätkö wittenbergiläiset ole minun lampaitani? Ja eikö minun tarvittaessa tule antautua kuolemanvaaraan heidän tähtenä?"⁵

Sanan voima

Pian koko Wittenberg kohisi Lutherin paluusta ja tulevasta saarnasta. Kirkko täyttyi. Hän opetti ja nuhteli viisaasti ja lempeästi:

"Messu on paha asia; Jumala on sitä vastaan. Se pitäisi poistaa. - - Mutta älköön ketään vieroitettako siitä väkivalloin. - - Jumalan - - sanan on toimittava, ei meidän. - - Meillä on oikeus puhua, mutta väkivaltaan meillä ei ole oikeutta. Saarnatkaamme; loppu kuuluu Jumalalle. Jos turvautuisin voimaan, mitä se hyödyttäisi? Jumala valloittaa sydämen; ja kun sydän on vallattu, kaikki on voitettu. - -

"Minä aion saarnata, keskustella ja kirjoittaa; ketään en kuitenkaan pakota, sillä usko on vapaaehtoinen asia. - - Ryhdyin vastustamaan paavia, aneita ja paavilaisia, mutta ilman väkivaltaa ja mellakointia. Esitin Jumalan sanaa, saarnasin ja kirjoitin - muuta en tehnyt. Ja minun nukkuessani - - san, jota olin saarnannut, tuotti paavinkirkolle niin suuren tappion, ettei yksikään ruhtinas tai keisari ole aiheuttanut sille sellaista vahinkoa. Itse en kuitenkaan tehnyt mitään; sana teki kaiken yksin." ⁶ Jumalan sana mursi hurmahenkisyyden lumouksen. Evankeliumi ohjasi eksyneet takaisin totuuden tielle.

Useita vuosia myöhemmin kiihkomielisyyys puhkesi uudelleen paljon vakavammin seurauksin. Luther sanoi: "Heille Raamattu oli vain kuollut kirjain, ja

he alkoivat kaikki huutaa: `Henki! Henki! Mutta minä en totisesti, seuraa heitä sinne, minne nuo henget johtavat.` ⁷

HURMAHENGET VOITETAAN

Tuomas Münzer, kiihkoilijoista toimeliain, oli erittäin kyvykäs mies, mutta kristinuskon ydintä hän ei ollut oppinut tuntemaan. "Hän halusi innokkaasti uudistaa maailman, mutta kaikkien intoilijoiden tavoin hän unohti, että uudistuksen tulee alkaa uudistajasta itsestään." 8 Hän ei halunnut olla kenenkään alapuolella, ei edes Lutherin. Hän väitti, että jumala oli antanut todellisen uudistuksen hänen tehtäväkseen: "Tämän hengen omaavalla on oikea usko, vaikka hän ei koskaan elämänsä aikana näkisi Raamattua." 9

Kiihkomielliset opettajat jättäytyivät mielijohteiden hallittaviksi pitäen jokaista ajatusta ja vaikutelmaa jumalan äänenä. Muutamat vieläpä polttivat Raamattunsa. Tuhannet ottivat vastaan Münzerin opit. Pian hän julisti, että ruhtinaiden totteleminen merkitsi yritystä palvella sekä jumalaa että Belialia.

Münzerin vallankumoukselliset opetukset tekivät ihmiset täysin holtittomiksi. Seurasi hirvittäviä taisteluja, ja Saksan kentät peittyivät vereen.

Luther kahden tulen välissä

Paavia kannattavat ruhtinaat väittivät, että kapina oli seurausta Lutherin opeista. Tämä syytös tuotti uskonpuhdistajalle suurta surua - kuinka totuuden asia voitiin häpäistä samastamalla se alhaisimpaan kiihkomiellisyyteen. Sitä paitsi kapinan johtajat vihasivat Lutheria. Hän ei ollut ainoastaan kiistänyt heidän väitteitään jumalallisesta innoituksesta vaan myös julistanut heidän yhteiskuntaa vastustaviksi kapinallisiksi. Kostoksi he leimasivat hänet kelvottomaksi teeskentelijäksi.

Paavin kannattajat odottivat näkevänsä uskonpuhdistuksen romahduksen. He syyttivät Lutheria niistäkin virheistä, joita hän oli mitä innokkaimmin pyrkinyt oikaisemaan. Kiihkoilijoiden puolue,

SUURI TAISTELU

aiheettomasti väitti tulleensa kohdelluksi epäoikeudenmukaisesti, sai osakseen yleistä myötätuntoa, ja sen jäseniä alettiin pitää marttyyreina. Näin uskonpuhdistuksen vastustajat saivat osakseen sääliä ja kiitosta. Tässä vaikutti sataa kapinahenki, joka ilmeni ensin taivaassa.

Saatana yrittää jatkuvasti pettää ihmisiä ja saada heidät kutsumaan syntiä hurskaudeksi ja hurskautta synniksi. Tekopyhydessä, vääristyneessä pyhityksessä, näkyy yhä sama henki kuin Lutherin päivinä. Se kääntää ajatukset pois Raamatusta ja johtaa ihmiset seuraamaan tunteita ja mielihoitoja pikemmin kuin Jumalan lakia.

Luther torjui pelottomasti evankeliumiin kohdistuneet hyökkäykset. Hän taisteli paavin anastamaa arvovaltaa vastaan Jumalan sanalla ja torjui samalla järkkymättä hurmahenkisyyden, joka pyrki liittoutumaan uskonpuhdistuksen kanssa.

Kumpikin vastustava ryhmä syrjäytti Raamatun ja korotti ihmisviisauden totuuden lähteeksi. Rationalismi palvoo järkeä ja tekee siitä uskonnon mittapuun. Rooman paavius, joka väittää omistavansa suoraan apostoleilta perityn innoituksen, mahdollistaa kohtuuttomuuden ja turmeluksen kätkemisen "apostolisen" valtakirjan pyhyiden alle. Innoitus, jonka Münzer väitti omistavansa, oli mielikuvituksen tuotetta. Aito kristinusko ottaa Jumalan sanan kaiken innoituksen koetinkiveksi.

Palattuaan Wartburgista Luther vei päätökseen Uuden testamentin kääntämisen, ja pian sen jälkeen evankeliumi annettiin Saksan kansalle sen omalla mielellä. Kaikki, jotka rakastivat totuutta, ottivat tämän käännöksen iloiten vastaan.

Papit pelästyivät nyt ajatusta, että tavallinen kansa voisi keskustella heidän kanssaan Jumalan sanasta ja että heidän oma tietämättömyytensä näin paljastuisi.

HURMAHENGET VOITETAAN

Rooma käytti kaiken arvovaltansa estääkseen Raamatun levittämisen. Mutta mitä enemmän Raamattua vastustettiin, sitä innokkaammin kansa halusi tietää, mitä se todella opetti. Kaikki lukutaitoiset kuljettivat sitä mukanaan ja olivat tyytyväisiä vasta kun olivat opetelleet siitä ulkoa pitkiä katkelmia. Luther aloitti välittömästi Vanhan testamentin kääntämisen.

Lutherin kirjoitukset olivat haluttuja sekä kaupungeissa että maaseudulla. "Mitä Luther ystävineen kirjoitti, sen muut levittivät. Munkit, jotka olivat vakuuttuneita luostarivelvoitusten laittomuudesta mutta joilla ei ollut riittävästi tietoa julistaakseen Jumalan sanaa - - myivät Lutherin ja hänen ystäviensä kirjoja. Pian näitä rohkeita kirjallisuuden levittäjiä oli kaikkialla Saksassa." 10

Raamattua tutkitaan kaikkialla

Iltaisin kyläkoulujen opettajat hakivat Raamattua takkatulen ääreen kokoontuneille pienille ryhmille. Joka kerta muutamat vakuutuivat totuudesta. "Kun sinun sanasi avautuu, se valaisee, tyhmäkin saa siitä ymmärrystä." 11

Paavin kannattajat, jotka olivat jättäneet Raamatun tutkimisen papeille ja munkeille, vaativat nyt heitä todistamaan uudet opit vääriksi. Mutta koska papit ja munkit eivät tunteneet Raamattua, he kärsivät täydellisen tappion. "Ikävä kyllä", kirjoitti eräs katolilainen, "Luther on taivuttanut seuraajansa uskomaan yksin Raamattuun." 12 Väkijoukot kerääntyivät kuulemaan totuutta, jota vähäisen koulutuksen saaneet miehet julistivat. Suurten miesten häpeällinen tietämättömyys paljastui, kun heidän väitteisiinsä vastattiin Jumalan sanan yksinkertaisilla opetuksella. Työmiehet, sotilaat, naiset ja vieläpä lapsetkin tunsivat Raamatun paremmin kuin papit ja oppineet tohtorit. Jalot nuorukaiset ryhtyivät opiskelemaan,

SUURI TAISTELU

tutkimaan Raamattua ja perehtymään ikivanhoihin mestariteoksiin. Koska näillä nuorilla miehillä oli vireä mieli ja uljas sydän, he hankkivat nopeasti niin laajat tiedot, ettei kukaan pystynyt pitkään aikaan kilpailemaan. heidän kanssaan. Ihmiset havaitsivat uusien oppien tyydyttävän sisäiset tarpeensa ja käänsivät selkensä niille, jotka niin kauan olivat ruokkineet heitä taikauskoisten riittien ja perimätiedon akanoilla.

Kun totuuden opettajia ryhdyttiin vainoamaan, he noudattivat Kristuksen sanoja: "Kun teitä yhdessä kaupungissa vainotaan, paetkaa toiseen." 13 Pakolaiset löysivät aina vieraanvaraisesti avatun oven, ja niin he saarnasivat Kristusta, milloin kirkossa, milloin kodeissa tai ulkosalla. Totuus levisi vastustamattomalla voimalla.

Turhaan kirkolliset ja maalliset viranomaiset turvautuivat vankeuteen, kidutukseen, tuleen ja miekkaan. Tuhannet uskovat sinetöivät uskonsa verellään, ja vaino vain nopeutti totuuden leviämistä. Fanaattisuus, jota Saatana yritti siihen liittää, teki Saatanan työn ja Jumalan työn eron entistä selvemäksi.